

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. Теоретичні засади оподаткування зовнішньоекономічної діяльності	
1.1 Сутність та види зовнішньоекономічної діяльності.....	4
1.2 Етапи розвитку оподаткування зовнішньоекономічної діяльності.....	13
1.3 Система оподаткування зовнішньоекономічної діяльності України та основні її принципи.....	20
РОЗДІЛ 2. Оцінка основних показників зовнішньоекономічної діяльності України	
2.1 Аналіз ефективності зовнішньоекономічної діяльності.....	26
2.2 Аналіз вітчизняної системи митного оподаткування.....	38
2.3 Оцінка експортно-імпоротної діяльності України на світових ринках.....	47
РОЗДІЛ 3. Удосконалення оподаткування зовнішньоекономічної діяльності в Україні	
3.1 Зарубіжний досвід оподаткування зовнішньоекономічної діяльності та можливості його адаптації в національну практику.....	58
3.2 Пріоритетні напрямки удосконалення оподаткування зовнішньоекономічної діяльності в Україні.....	73
Висновки.....	89
Список використаної літератури.....	91

ВСТУП

В сучасних умовах проблема інтеграції України до світового господарства загострюється через ускладнення політико-економічної ситуації у країні.

Преорітетною потребою виступає вдосконалення податкової системи, яка сприятиме стабілізації та конкурентоспроможності її економіки. Важлива роль при цьому повинна надаватися процесу оподаткування зовнішньоекономічної діяльності, оскільки надходження від адміністрування митних платежів займають високу частку у структурі дохідної частини Державного бюджету України. Тому формування ефективної системи оподаткування зовнішньоекономічної діяльності в умовах лібералізації митної політики України є надзвичайно актуальною темою та потребує ґрунтовних наукових досліджень.

Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності загалом і економічні методи такого регулювання зокрема розглядаються в теорії та практиці в площині як держави, так і інтеграційних об'єднань.

Теоретичне підґрунтя до розуміння проблем оподаткування зовнішньоекономічних операцій закладене у працях відомих зарубіжних економістів: Р. Вернона, Д. Кейнса, П. Кругмана, С. Ліндера, А. Маршала, Дж. Мілля, Б. Оліна, М. Познера, Д. Рікардо, А. Сміта, А. Файоля, Ф. Хекшера та інших. Різні аспекти оподаткування зовнішньоекономічної діяльності розкриті у працях таких українських науковців: В. Андрущенко, І. Бережнюка, І. Бураковського, А. Войцещука, М. Дем'яненка, О. Гребельника, Ю. Іванова, С. Кваші, А. Кредісова, А. Крисоватого, П. Лайка, І. Лютого, П. Мельника, В. Науменка, П. Пашка, Л. Пісьмаченка, П. Саблука, Р. Саблука, В. Сіденка, В. Суторміної, В. Федосова, А. Філіпенка, С. Юрія та інших.

Об'єктом дослідження є процес оподаткування зовнішньоекономічної діяльності в Україні.

Предметом дослідження є система оподаткування зовнішньоекономічної діяльності, шляхи її удосконалення та інтеграції до європейського економічного простору.

Метою роботи є системний аналіз та дослідження процесу оподаткування

зовнішньоекономічної діяльності, пошук шляхів удосконалення цього процесу та оцінка перспективи інтеграції України у світове господарство на тлі політико-економічної кризи.

Відповідно до поставленої мети в роботі передбачено вирішення таких 5 основних завдань:

- розкриття змісту зовнішньоекономічної діяльності та встановлення основних етапів розвитку системи її оподаткування
- проведення аналізу зовнішньоекономічної діяльності України;
- визначення ролі митної системи у забезпеченні доходів державної казни;
- аналіз діючої системи оподаткування експортно-імпортних операцій та виявлення її недоліків;
- розроблення пропозицій щодо впровадження комплексу заходів, спрямованих на вдосконалення системи митного й податкового регулювання зовнішньоекономічної діяльності та бюджетного планування у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

Обґрунтованість і достовірність наукових здобутків забезпечуються використанням філософських, загальнонаукових, конкретно-наукових та спеціально-правових методів пізнання. У роботі, зокрема, було використано метод історико-ретроспективного аналізу при простежуванні процесу становлення та розвитку вітчизняного законодавства у сфері зовнішньоекономічної діяльності та виокремлення низки його ключових етапів. Системний підхід застосовувався для дослідження проблем державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, а також особливостей функціонування системи оподаткування експортно-імпортних операцій. Метод прогнозування було застосовано для вдосконалення вітчизняного законодавства у сфері здійснення зовнішньоекономічної діяльності.

Структура дипломної роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків і списку використаних джерел. Загальний обсяг дипломної роботи становить 95 сторінок комп'ютерного тексту, містить 20 таблиць та 8 рисунків.

ВИСНОВКИ

У процесі моніторингу світового досвіду оподаткування зовнішньоекономічної діяльності увагу було акцентовано на країнах з подібним рівнем розвитку економіки та з високим. Спираючись на міжнародну практику, результати аналізу дали змогу систематизувати орієнтири для вдосконалення національного механізму оподаткування зовнішньоекономічних процесів. Зокрема, реорганізація змін у митній політиці Польщі визначалася пристосуванням до принципу вільного та необмеженого товарообміну в Євросоюзі, що є однією із засад його існування. Основою вільного товарообміну виступали три найголовніші елементи: усунення тарифного бар'єра (утворення митного союзу між країнами- членами); усунення фіскальних обмежень; усунення нетарифних обмежень (кількісних та якісних). Такі дії є досить актуальними для України в сучасних євро інтеграційних умовах і мають тактичний характер, а для стратегічного характеру варто тримати орієнтир на функціонування митної політики в сфері ЗЕД у США, де в першу чергу фігурує захист національних кордонів від в'їзду небезпечних осіб та проникнення небезпечних товарів, що досить важливо для українського сьогодення, а також запобігання незаконній торгівлі та пересуванню та забезпеченні ефективних потоків законної торгівлі та пересування через кордони.

Поряд з цим, доведено важливість врахування досвід у Грузії налагодження процесу запровадження автоматизованої системи обробки митних даних ASYCUDA WORLD, яка розроблена UNCTAD та використовується понад 80 країнах світу. Важливо удосконалити розвиток інформаційних систем та акцент уваги на обміні інформацією перед прибуттям товару, що поліпшить аналіз ризиків і полегшить розпізнавання легального товарообігу, який здійснюється суб'єктами підприємницької 164 діяльності, і товарообігу, який може нести небезпеку або загрожувати національній безпеці.

Результати дослідження свідчать, що сьогодні в Україні частково використовується електронне декларування, проте основною потребою є створення єдиної системи, яка забезпечувала б ефективний взаємозв'язок всіх інститутів і структур митної політики. Організація і проведення цієї роботи потребує єдиного

підходу та комплексного вирішення. Перш за все, ця система повинна стати елементом електронного урядування держави, тобто вона повинна бути головним механізмом митно-тарифного регулювання замість додатку до митних процедур, як це було з електронним декларуванням.

Варто зазначити, що з метою прискорення строків митного оформлення товарів та забезпечення правильності їх кодування згідно з УКТЗЕД, насамперед, потрібно підвищити ефективність діяльності відділів номенклатури та класифікації товарів митних органів України в структурі Державної фіскальної служби України. У сфері удосконалення адміністрування митних платежів важливо збалансувати фіскальний та регулювальний складники використання акцизного податку з лікеро-горілчаної та тютюнової продукції; створити систему оперативного обміну інформацією між податковими та митними органами стосовно зовнішньоекономічних операцій; налагодити ефективні процеси в сфері автоматичного відшкодування ПДВ тощо.

Аналіз наявних ефективних митних тарифів довів, що ефективні ставки митних тарифів практично з жодної з класифікаційних товарних позицій не перевищували 15% (до впровадження додаткового 13-процентного підвищення). На перший погляд формування дохідної частини бюджету визначається динамікою імпорту. Однак, обсяги експорту та імпорту тісно пов'язані. Крім того, завжди існує умова збереження торговельного балансу України, про яку Уряд часто забуває, що вносить певні макроекономічні та структурні деформації в розвиток української економіки. Тому 165 наповнюваність бюджету залежить від попиту світового ринку на продукцію нашої країни.

Отже, регулюючий потенціал зовнішньоекономічних операцій з урахуванням розглянутих умов може спиратися на такі митні платежі як ПДВ при імпорті та ввізне мито. Це стосується, передусім, впливу на фіскальну ефективність, проте варто розглядати й процеси удосконалення регулюючого впливу на зовнішньоекономічні процеси, зокрема, на міжнародні аспекти стимулювання інвестиційно-інноваційного розвитку України за рахунок ефективної фіскальної політики.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Смит, А. Исследование о природе и причинах богатства народов [Текст] / А. Смит. – М. : Соцэкгиз, 1962. – 684 с.
2. Милль, Д. С. Основы политической экономии [Текст] : в 2 т. / Д. С. Миль ; [пер. с англ.]. – М. : Прогресс, 1980. – Т. 1. – 495 с
3. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991 № 959-ХІІ (редакція від 03.-8.2012) [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/959-12>
4. Шкурупій, О. В. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства [Текст] : навч. посіб. / О. В. Шкурупій, В. В Гончаренко, І. А. Артеменко [та ін.]. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 248 с.
5. Дідківська, Л. Державне регулювання економіки [Текст] : навч. посіб. / Л. Дідківська, Л. Головка. – [5-те вид.]. – К. : Знання, 2006. – 231 с. – Із змісту : С. 151-152
6. Швайка, Л. А. Державне регулювання економіки [Текст] : навч. посіб. / Л. А. Швайка. – К. : Знання, 2006. – 435 с. – Із змісту : С. 315.
7. Голуб, В. М. Проблеми механізму регулювання та оподаткування зовнішньоекономічної діяльності в Україні [Текст] / В. М. Голуб // Чернігівський науковий часопис. Сер. 1 : Економіка і управління. – 2012. – № 1 (3). – С. 162-167
8. Васюренко, В. О. Теоретичні узагальнення щодо розуміння сутності поняття «зовнішньоекономічна діяльність підприємства» [Текст] / 187 В. О. Васюренко // Механізм регулювання економіки. – 2008. – № 2. – С. 220-226.
9. Бабин Э.П. Основы внешнеэкономической политики: учеб. пособ. / Э.П. 3 Бабин. – М, 2007. – С. 126
10. Бураковський І. 6 Теорія міжнародної торгівлі / І. Бураковський. – К.: Основи, 2001. – 241 с.
11. Кредісов, А. І. Управління зовнішньоекономічною діяльністю [Текст] / А. І. Кредісов. – К., 2006. – 448 с

12. Мельник, В. М. Сучасна податкова політика у країнах ЄС-15 [Текст] / В. М. Мельник, Т. В. Кошук // Економіка України. – 2012. – № 6. – С. 73- 85.
13. Дрига, А. Непрямі податки в системі регулювання суспільного добробуту [Текст] / А. Дрига, І. Лютий // Науковий вісник : зб. наук. праць Академії ДПС України. – Ірпінь, 2002. – № 1 (15). – С. 66-73.
14. Мировая экономика. Экономика зарубежных стран [Текст] : учеб. для вузов / Е. Ф. Авдокушин, А. В. Бойченко, В. Ф. Железова, В. А. Зубенко ; под ред. В. П. Колесова, М. Н. Осьямова. – [3-е изд.]. – М. : ФЛИНТА; Моск. психол.-соц. ин-т, 2001. – 479 с
15. Гребельник О.П. Основи зовнішньоекономічної діяльності: навч. посіб. / 1 О.П. Гребельник. - Київ, 1996. – 76 с.
16. Держава – податки – бізнес: (Із світового досвіду фіскального регулювання ринкової економіки): моногр. / [В.М. Суторміна, В.М.Федосов, В.Л. Андрущенко]. – К. : Либідь, 2002. – 328 с
17. Дудчак В.І. Митна справа: навч. посіб. / В.І.Дудчак, О.В. Мартинюк. – К.: КНЕУ, 2002. – 310 с.
18. Закон України “Про зовнішньоекономічну діяльність” № 959-ХІІ від 16.04.91 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
19. Ліпіхіна Т.Д. Методологія прогнозування надходжень митних податків / Ліпіхіна Т.Д.// Збірник наукових праць Академії митної служби, Дніпропетровськ. 1999. - № 3. – С.64 – 71.
20. Василик, О. Д. Державні фінанси України [Текст] : навч. посіб. / О. Д. Василик, К. В. Павлюк. – К. : Вища школа, 2007. – 383 с.
21. Іванов, Ю. Б. Функції податків та податкове регулювання [Текст] / Ю. Б. Іванов // Формування ринкової економіки в Україні. – 2009. – № 19. – С. 36-43
22. Прокопенко, В. В. Митні платежі в Україні: зміст, особливості [Текст] / В. В. Прокопенко, Д. В. Козлова // Митна справа. – 2013. – № 4 (88). – С. 55-56
23. Звіт про виконання Державного бюджету України станом на 1 січня 2012 року [Електронний ресурс] // Державна казначейська служба України. – Режим доступу : <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=147457> 53.

24. Звіт про виконання Державного бюджету України станом на 1 січня 2013 року [Електронний ресурс] // Державна казначейська служба України. – Режим доступу : <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=147453> 54.
25. Звіт про виконання Державного бюджету України станом на 1 січня 2014 року [Електронний ресурс] // Державна казначейська служба України. – Режим доступу : <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=147449> 55.
26. Звіт про виконання Державного бюджету України станом на 1 січня 2015 року [Електронний ресурс] // Державна казначейська служба України. – Режим доступу : <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=185635>
27. Звіт про виконання Державного бюджету України станом на 1 січня 2016 року [Електронний ресурс] // Державна казначейська служба України. – Режим доступу : <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=212666>
28. Валігура В. А. Вектори підвищення рівня використання та розширення бази оподаткування ПДВ в Україні / В. А. Валігура // Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка». – 2013. – № 4.
29. Озерчук О. В. Фіскальна ефективність непрямих податків в Україні / О. В. Озерчук // Наукові праці НДФІ. – 2014. – № 2(67). – С. 59-70.
30. Оксенюк О. І. Фіскальна ефективність податку на додану вартість в економіці України: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. / Оксенюк О. І. – Л., 2015. – 16 с.
31. Федун Л. М., Сторожук О. В. Фіскальна ефективність податку на додану вартість в Україні / Л. М. Фе- дун, О. В. Сторожук // Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. – 2016. – № 1. – С. 206-223.
32. Серебрянський Д. М. Методичні рекомендації щодо оцінки ефективності адміністрування ПДВ Держав- ною фіскальною службою України / Серебрянський Д. М., Вдовиченко А. М., Зубрицький А. І.; за заг. ред. Д. М. Серебрянського. – Ірпінь: НДІ фінансового права, 2015. – 31 с.
33. Горин, В. Проблеми підвищення фіскальної ефективності податку на додану вартість [Текст] / В. Горин // Галицький економічний вісник. – 2013. – № 2(41).

– С. 118-126

34. Крупка, І. М. Порівняльний аналіз основних інструментів зовнішньоторговельної політики в умовах глобалізації [Текст] / 188 І. М. Крупка // Формування ринкової економіки в Україні. – 2009. – № 19. – С. 335-351
35. Юрій Е.О. Децентралізація державного управління та її вплив на фінансове забезпечення місцевого самоврядування [Текст] / Е.О. Юрій, О.І. Бевзюк // Молодий вчений. – 2015. – № 3. – С. 72-76.
36. Безкрєвна А.В. Перспективи розвитку податкової системи: зарубіжний досвід [Текст] / А.В. Безкрєвна // Формування ринкових відносин в Україні. – (80) 2010. – № 1. – С. 21-27.
37. Макаренко, В. В. Фіскальна ефективність акцизного оподаткування в Україні [Текст] / В. В. Макаренко // Вісник Донецького національного університету економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського. – 2012. – № 3 (55). – С. 305-310
38. Зовнішня торгівля України за 2015 рік: статистичний збірник. – К., 2016. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
39. Співробітництво між Україною та країнами ЄС: статистичний збірник. – К., 2015. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
40. Угода про партнерство та співробітництво між Україною і Європейськими співробітництвами та їх державами-членами, 10.11.1994 р., ратифікована Законом України від 10.11.1994 р., ВВР, 1994 р., № 46.; Протокол до Угоди ратифіковано Законом України від 06.07.2005 р., ВВР, 2005, № 34.
41. Офіційний сайт інтеграційного об'єднання НАФТА [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.naftanow.org>
42. Бережнюк, І. Г. Реформування митної системи Польщі [Текст] / І. Г. Бережнюк // Вісник Академії митної служби України. – 2009. – № 2. – С. 20-30
43. Макаренко, В. В. Фіскальна ефективність акцизного оподаткування в Україні [Текст] / В. В. Макаренко // Вісник Донецького національного університету економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського. – 2012. – № 3 (55). – С. 305-

44. Правові наслідки для України укладення Договору про зону вільної торгівлі в межах СНД [Електронний ресурс]. – Режим доступу :
<http://www.viche.info/journal/3720/>
45. Кравченко, В. В. Російсько-українська криза 2014 рік: причини, характер, наслідки [Електронний ресурс] / В. В. Кравченко. – Режим доступу :
<http://www.academia.edu/>
46. Поликарпова, М. Г. Статистический анализ диверсификации интеграционной активности [Текст] / М. Г. Поликарпова // Молодой ученый. – 2013. – № 10. – С. 377-379.
47. Зіньковський, С. В. Перспективи інтеграції України до Євросоюзу на сучасному етапі розвитку [Текст] / С. В. Зіньковський // Інвестиції: практика та досвід. – 2012. – № 5. – С. 40-43
48. Ткачик, Ф. П. Державна інвестиційна політика та її вплив на розвиток економіки регіону [Текст] : автореф. дис. канд. екон. наук : 08.00.03 – економіка та управління національним господарством / Ф. П. Ткачик. – Ірпінь : НУДПСУ, 2013. – 20 с.
49. Гуцул, І. А. Зарубіжний досвід митного регулювання та можливості його застосування в Україні [Текст] / І. А. Гуцул // Економіка, фінанси та менеджмент: проблеми та шляхи розвитку : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф. [Сімферополь, 22-23 берез. 2013 р.] : у 2-х ч. – Сімферополь : НО «Economics», 2013. – Ч. 2. – С. 82-84